

StoryBazar
INTERVJU

Na odru Cankarjevega doma je luč sveta ugledala koprodukcija Cankarjevega doma, SNG Drame in Mestnega gledališča ljubljanskega, Cankarjeva preroška zgodba Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Vlogo umetnika, ki zmoti mir Šentflorjancev, so po dveh desetletjih znova zaupali igralcu **Urošu Smoleju**, s katerim smo se tokrat zapletli o po stoletju še vedno aktualni tematiki Cankarjevega dela.

NEKATERE STVARI SE NE SPREMENIJO

“Rad imam zimsko idilo, a je pol leta sivine in mraza čisto preveč. Mesec, dva je povsem dovolj.”

“Res je po svoje kar žalostno. Zaplankanost, negativne moralne vrednote, laži, nesprejemanje drugačnosti so stalnica v naši družbi.”

Story: Kdaj ste se prvič srečali s Cankarjevimi Pohujšanjem?

Ce me spomin ne vara, je bilo to obvezno čtivo v srednji šoli. Omenjali smo ga zagotovo, konkretnije pa sem se z njim seznanil pred 20 leti, ko sem z Miletom Korunom sodeloval pri isti predstavi. Prav to, da igram isto vlogo v nekoliko spremenjeni preobleki, me je še posebej privlačilo, čeprav je celoten koncept, vključno z režisersko vizijo, drugačen. Tudi sam sem se spremenil, zaradi osebnih in igralskih izkušenj tudi sam drugače dojemam tematiko ter problematiko, s katero se besedilo ukvarja. Dosti bolj zrelo. Treba je omeniti, da je Peter v besedilu star 25 let, sam pa imam skoraj dve desetletji več. S tem se sicer ne obremenjujem! Teater prenese vse, sicer pa se res ni treba tako togo oklepiti vseh konvencij.

Story: Kako je besedilo aktualno danes v primerjavi pred dvema desetletjema?

Pohujšanje je staromodna farsa z zelo sodobno tematiko. Izpostavi kolektivni greh, sprenevedanje, problem umetnika, odnos družbe do umetnosti in moralnih vrednot. Šentflorjance poimenuje kar drhal. S tem je Cankar tipiziral takratno politično srenjo. Jasno, da s predstavo postavljamo ogledalo tudi današnji družbi. V tokratni predstavi smo nekoliko več pozornosti posvetili vlogi umetnika in umetnosti, smislu obstoja. Velik delež tega izhaja iz Cankarja, ki je bil menda v svojem času dokaj nespoštovan. Čeprav je živel na veliki nogi in bil zelo priljubljen med nežnejšim spolom, je bil vržen v brezno depresije, poln ponižanja in samoizpraševanj. Predstava je tako polna aktualnih tematik, tako odziv na drugačnost, tujce kot tudi skrivanje lastnih grehov. Zanimivo, kako se te stvari v stoletju niso kaj dosti spremenile. Seveda pa je kar tipično, da se nekatere teme skozi zgodovino nič ne spremenijo. To besedilo, a tudi marsikatero drugo, je lahko aktualno v številnih obdobjih.

Story: Žalostno?

Res je kar žalostno. Zaplankanost, negativne moralne vrednote, laži, nesprejemanje drugačnosti so stalnica v naši družbi. Vse to sicer skozi obdobja variira, vendar ostaja stalnica človeštva. Dolina šentflorjanska je na prvi pogled idiličen kraj, prispodoba povsem običajne slovenske vasi, mesteca, kjer so skrivnosti skrite globoko pod površjem. Res je, na zunaj je vse lepo in krasno. Močno se poudarja ljubezen do domovine, a tudi moralne vrednote, ki jih zapovedujeta 'vera in postava'. Vendar pa vsak v sebi skriva greh. Nič ni tako idilično, kot se na prvi pogled zdi. Prispodoba so lahko družabna omrežja, kjer tako radi ujamemo trenutke in jih delimo s svetom. S slik se smejejo nasmejani obrazi, urejene podobe, skratka lepi in idealni trenutki našega vsakdanjika. Poskušamo vzbuditi 'zavist' v drugih, s čimer bi se počutili dobro. To seveda še ne pomeni, da živimo idealno in srečno življenje, vendar se v današnjem času vsi želimo prikazati v najboljši luči. Tudi ti poznaš vseh svojih težav, tako kot jaz ne tvojih. Vsi nosimo maske, v hitrem tempu življenja pa poskušamo ohraniti prijaznost in biti kar se da nemoteči za druge. Vsak ima namreč dosti svojih težav, ki jih ne želimo naprtiti drugim, čeprav vsak potrebuje ramo, kamor se lahko nasloni.

POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI

Še vedno aktualna tematika

“Pohujšanje je staromodna farsa z zelo sodobno tematiko. Izpostavi kolektivni greh, sprenevedavost, problem umetnika, odnos družbe do umetnosti in moralnih vrednot. Šentflorjance poimenuje kar drhal. S tem je Cankar tipiziral takratno politično srenjo. Jasno,

da s predstavo postavljamo ogledalo tudi današnji družbi. V tokratni predstavi smo nekoliko več pozornosti posvetili vlogi umetnika in umetnosti, smislu obstoja. Velik delež tega izhaja iz Cankarja, ki je bil menda v svojem času dokaj nespoštovan ...”

Vsi stremimo k idealu, vendar si že velik srečnež, če se mu približaš.

Story: Morda zato, ker smo brez mask povsem ranljivi?

Preprosto ne znamo več biti tisto, kar dejansko smo. Ljudje sicer pravijo, da so tisto, kar so. Marsikdo ima verjetno prav, kar nadvse spoštujem, pa vendar si v večini radi že iz praktičnih razlogov nadenemo masko. S tem lajšamo življenje tudi drugim. Dekleta se denimo mažejo z ličili, torej že v osnovi ne pokažejo, kakšna v resnici so. Banalen primer, pa vendar. In to je le, kar se tiče videza. Najbolj nevhvalno vprašanje postane: Kako si? Če te res zanima, se usedi z menoj na kavo, pa boš morda v dveh urah vsaj približno izluščil, kako sem. Že preprost 'v redu' je velika laž. Lahko pa tudi jedrnat in resničen odgovor, odvisno od obdobja, v katerem te ujame.

Story: Zaplankanost?!

Morda.

Story: Kako pa ste se sami počutili, medtem ko ste odraščali v okolju, kot so Jesenice? Umetniki vendarle s svojim videzom in delovanjem izstopajo, kar pa ni vedno dobrodošlo.

Težko odgovorim na to vprašanje, saj sem na Jesenicah preživel le 18 let, obiskoval osnovno in srednjo šolo ter bil po tem času še dokaj neizoblikovana osebnost. Še danes nisem povsem izoblikovan, mislim, da nikoli ne bom povsem dozorel. Karkoli pač že to pomeni. Okolje, v katero si rojen, je edino,

ki ga poznaš. Seveda si videl tudi druga mesta, opazil, da so večja, bolj raznovrstna ... Vendar nisem imel konkretnega stika z življenjem ljudi, ki bi jih lahko dojemal drugače kot tiste, s katerimi sem

“Vsi stremimo k idealu, vendar si že velik srečnež, če se mu približaš.”

odraščal. Vedno pa sem čutil, da potrebujem več kot pa le malo mesto, zato je bila Ljubljana edina možnost. Komaj sem čakal, da se preselim. Vedel sem, da bom tu ostal. Ne,

ker bi imel odpor do rojstnega kraja. Zdaj, ko sem nekoliko bolj 'patiniran', me dosti bolj privlači narava. Živim malo ven iz Ljubljane in nimam potrebe, da bi se vrnil v mesto.

Story: Zakaj vas narava še prav posebej privlači?

Narava me pomirja. Mestni vrvež v kombinaciji s hitrim načinom življenja postaja odveč. Vrnjenje ljudi lahko čutiš, četudi greš le na lahkoten sprehod. Vse je hektično, stresno. Temu se poskušam izogibati, čeprav mi na vsake toliko časa

“Prikazati poskušamo temno plat Šentflorjanske doline, tako nepripravljenost na sprejemanje tujega, prislekov in obračun s preteklostjo.”

tudi ustreza. Rad se sprehajam po Ljubljani in si privoščim njene lepote, a vseeno raje živim v objemu narave. Ta dvojnost mi ustreza. Še bolj pa bi bil zadovoljen, če bi lahko živel nekje ob morju. Prva vrsta!

Story: Zimski čas vam torej ni pisan na kožo?

No, tudi sneg imam rad. Rad smučam, čeprav že dolgo nisem imel časa, da bi se spustil po belih strminah. Rad imam zimsko idilo, a je pol leta sivine in mraza čisto preveč. Mesec, dva je povsem dovolj. Najrajši imam 30 stopinj, sonce, čeprav diham na škrge. Morda tudi zato, ker imamo takrat dva meseca počitnic. Če bi lahko obvladal vreme, bi si zaželel šest dni sonca in dan dežja, ravno toliko, da bi zalilo in osvežilo. Sicer imam rad tudi deževne dni, ko lahko lenariš notri in uživaš v dobri hrani, če je lepo vreme, imam vedno slabo vest, kadar sem za štirimi stenami. Sem vremenski človek, vreme močno vpliva na moje počutje. Povsem drugače se počutim na lep sončen dan, sivine mi ne ustrezajo.

“Vsak ima namreč dosti svojih težav, ki jih ne želimo naprtiti drugim, čeprav vsak potrebuje ramo, kamor se lahko nasloni.”

◆ Napisala Nika Arsovska
◆ Fotografije Helena Kermelj, Goran Antley, Zdravko Primožič/FPA